
Paralelné programovanie

CUDA

Bc. št. prog. Informatika - 2010/2011

Ing. Michal Čerňanský, PhD.

Fakulta informatiky a
informačných technológií,
STU Bratislava

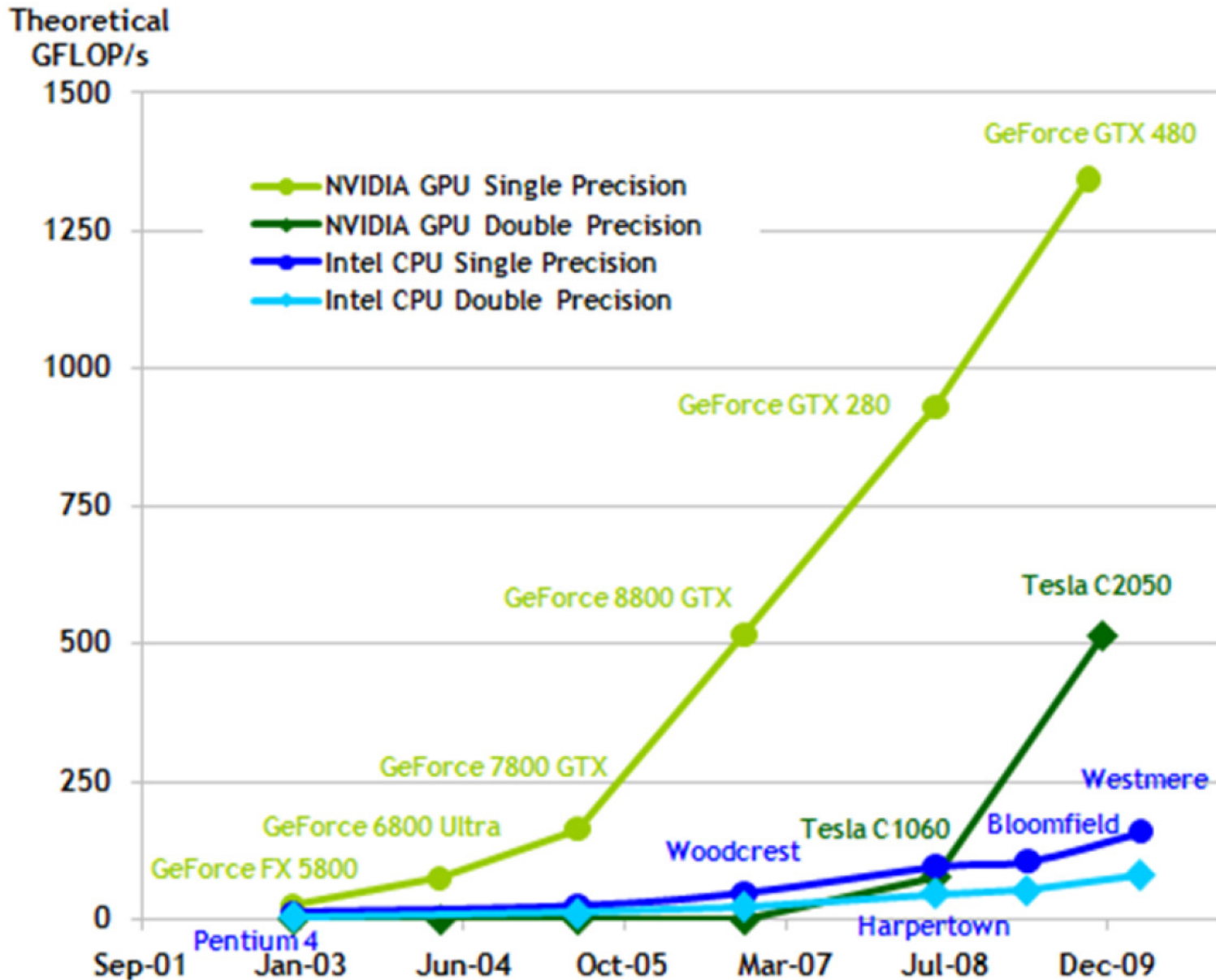
Prehľad tém

- Grafické procesory
 - Realizácia všeobecných výpočtov na GPU
 - Súčasné architektúry grafických procesorov
-

Grafické procesory

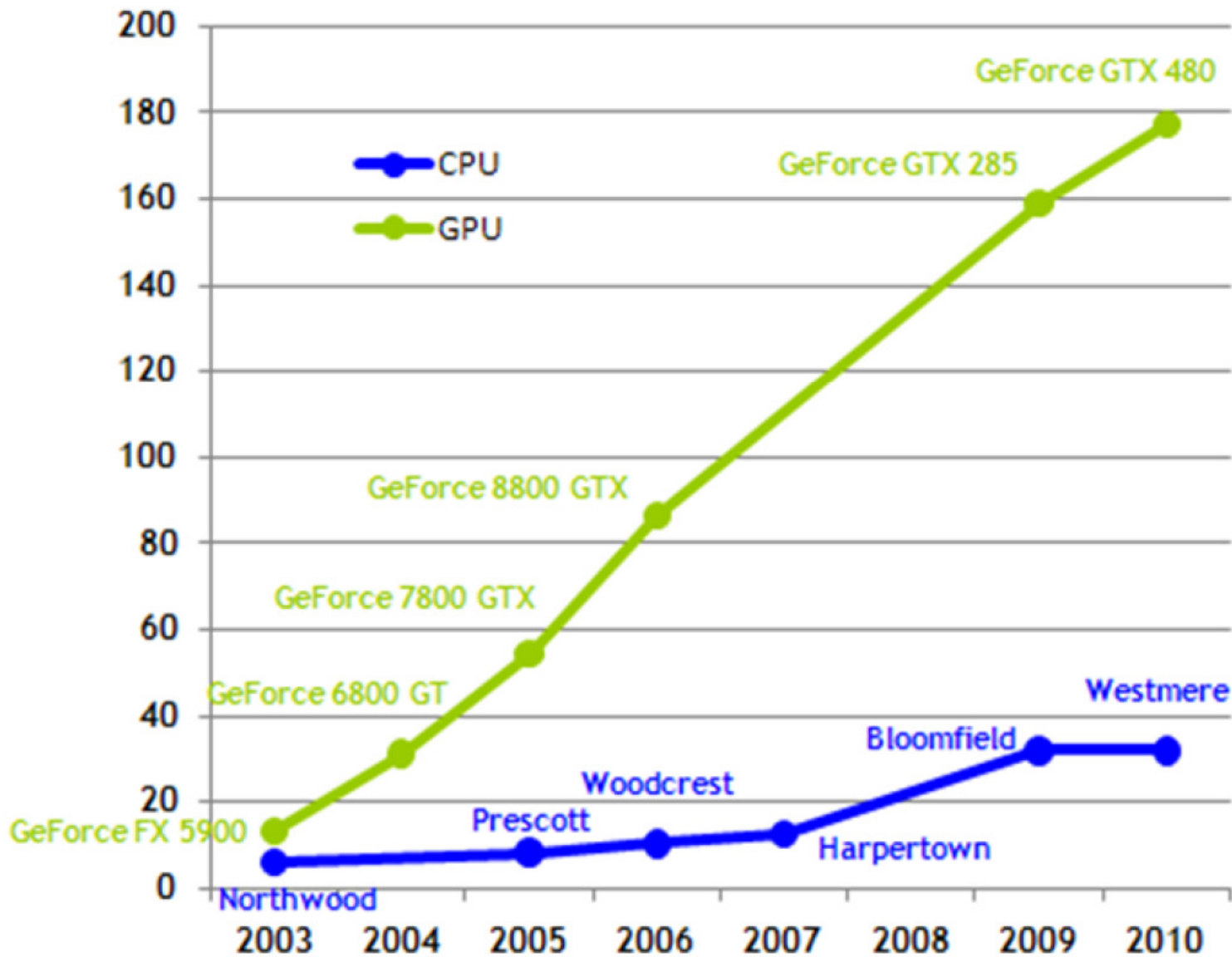
- Neustály a silný dopyt trhu po 3D grafike
 - V reálnom čase a vysokom rozlíšení
 - Programovateľné grafické procesorové jednotky
 - Vysokoparalelné, mnohojadrové, viacvláknové
 - Vysoký výpočtový výkon
 - Vysoká pamäťová priepustnosť
-

Grafické procesory

Grafické procesory

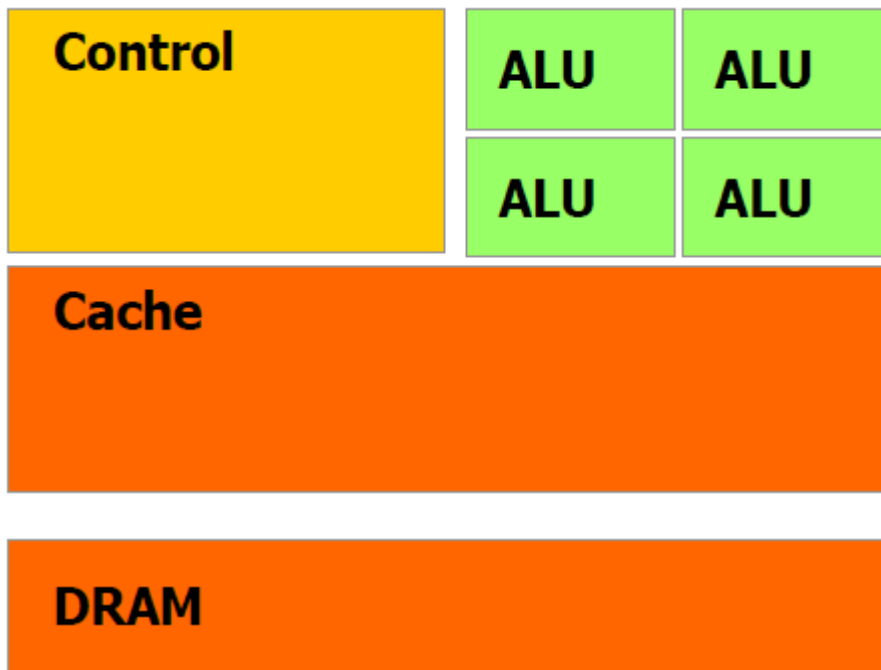
Theoretical GB/s

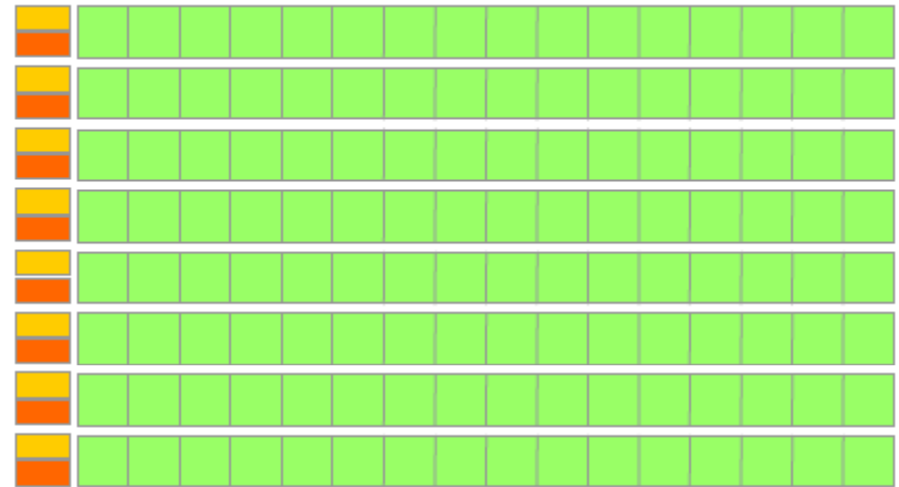
Grafické procesory

- Vysoký výpočtový výkon GPU
 - GPU špecializované na výpočtovo náročné a vysokoparalelné výpočty – rendering v poč. grafike
 - Viac polovodičových prvkov (tranzistorov) na spracovanie dát, než na cachovanie dát či riadenie toku
-

Grafické procesory

CPU

GPU

Grafické procesory

- GPU sú veľmi vhodné na dátovo paral. prob.
 - Rovnaký program na rôznych dátových prvkoch
 - Vysoká aritmetická intenzita – viac výpočtov než presunov (pomer aritmetických operácií k pamäťovým)
- Rovnaký program pre každý dátový prvok
 - Menšie nároky na riadenie toku
- Veľa dát a veľa výpočtov
 - Čas prístupu do pamäte je „schovaný“ za výpočty
 - Nie riešenie cez veľké cache pamäte

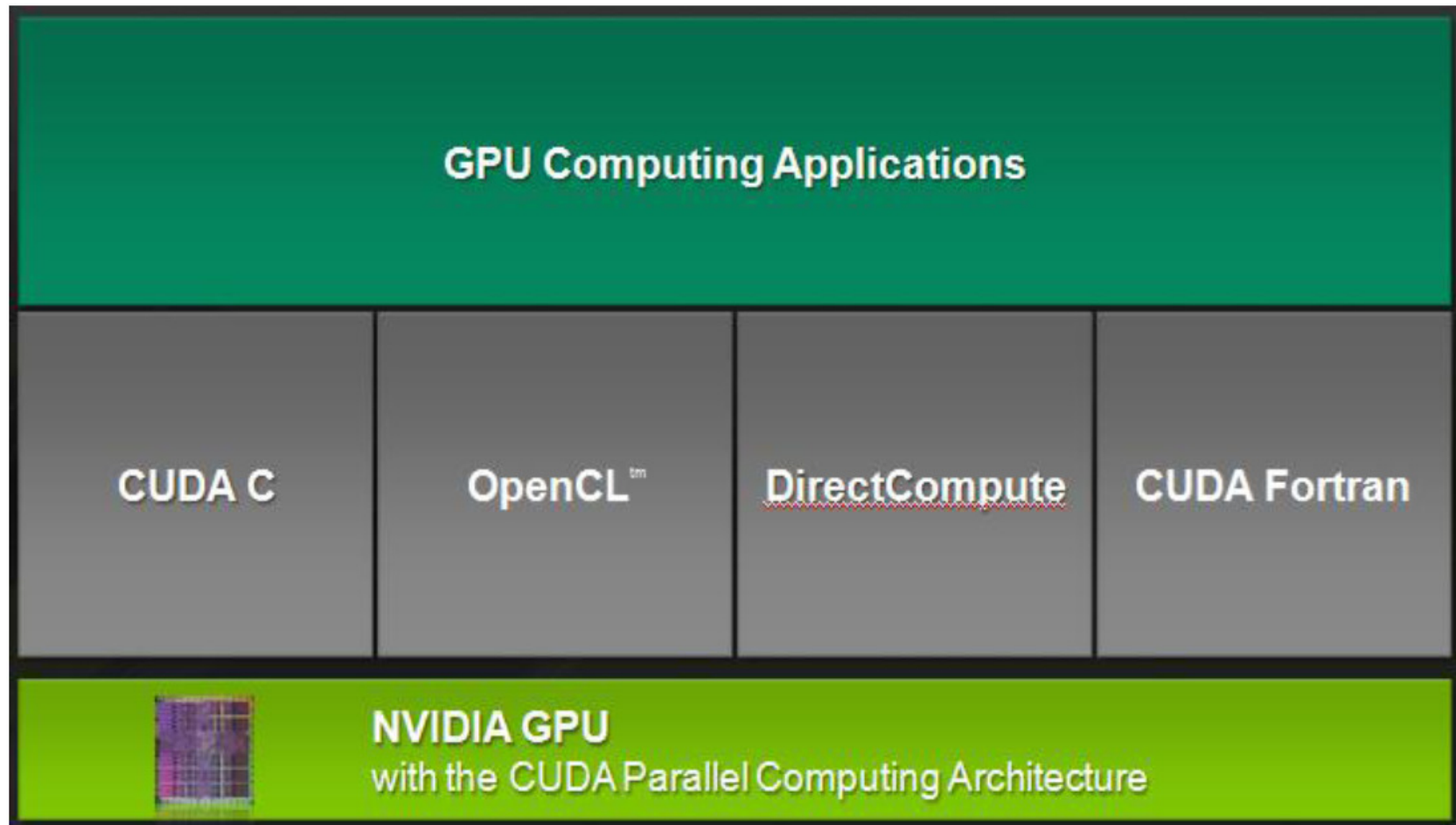
Grafické procesory

- Dátový paralelizmus - mapovanie dátových prvkov na súbežne vykonávané vlákna
- Vhodné pre mnohé aplikácie – problémy vyžadujúce spracovanie rozsiahlych údajov
- 3D renderovanie – mapovanie veľkých množín pixelov a vrcholov na paralelné vlákna
- Spracovanie obrazu, zvuku, kódovanie a dekódovanie videa, rozpoznávanie vzorov – tiež mapovanie obrazu a pixelov na paralelné vlákna
- Nielen vytváranie a spracovanie obrazu: všeobecné spracovanie signálov, fyzikálne simulácie, výpočtová ekonomika, výpočtová biológia

CUDA

- CUDA – Compute Unified Device Architecture
 - Posledné dve generácie GPU od Nvidia
 - G80 a Fermi
 - Programátorský model CUDA – možnosť využiť vlastnosti GPU
 - CUDA C
 - CUDA Driver API
 - CUDA Fortran
-

CUDA

CUDA

- Viacjadrové CPU a mnohojadrové GPU
 - Paralelné procesory, ktorých výkon zodpovedá Moorovmu zákonu
 - Výzva – transparentná škálovateľnosť
 - Vytvoriť SW, ktorý využije rastúci počet výpočtových jadier, podobne ako 3D grafické aplikácie
 - Riešenie - programátorský model CUDA
-

CUDA

- Programátorský model CUDA
 - Dobre zvládnuteľný pre C programátorov
 - Tri abstrakcie – minimálna množina rozšírení jazyka
 - Hierarchia vlákien
 - Zdieľané pamäte
 - Barrierová synchronizácia
-

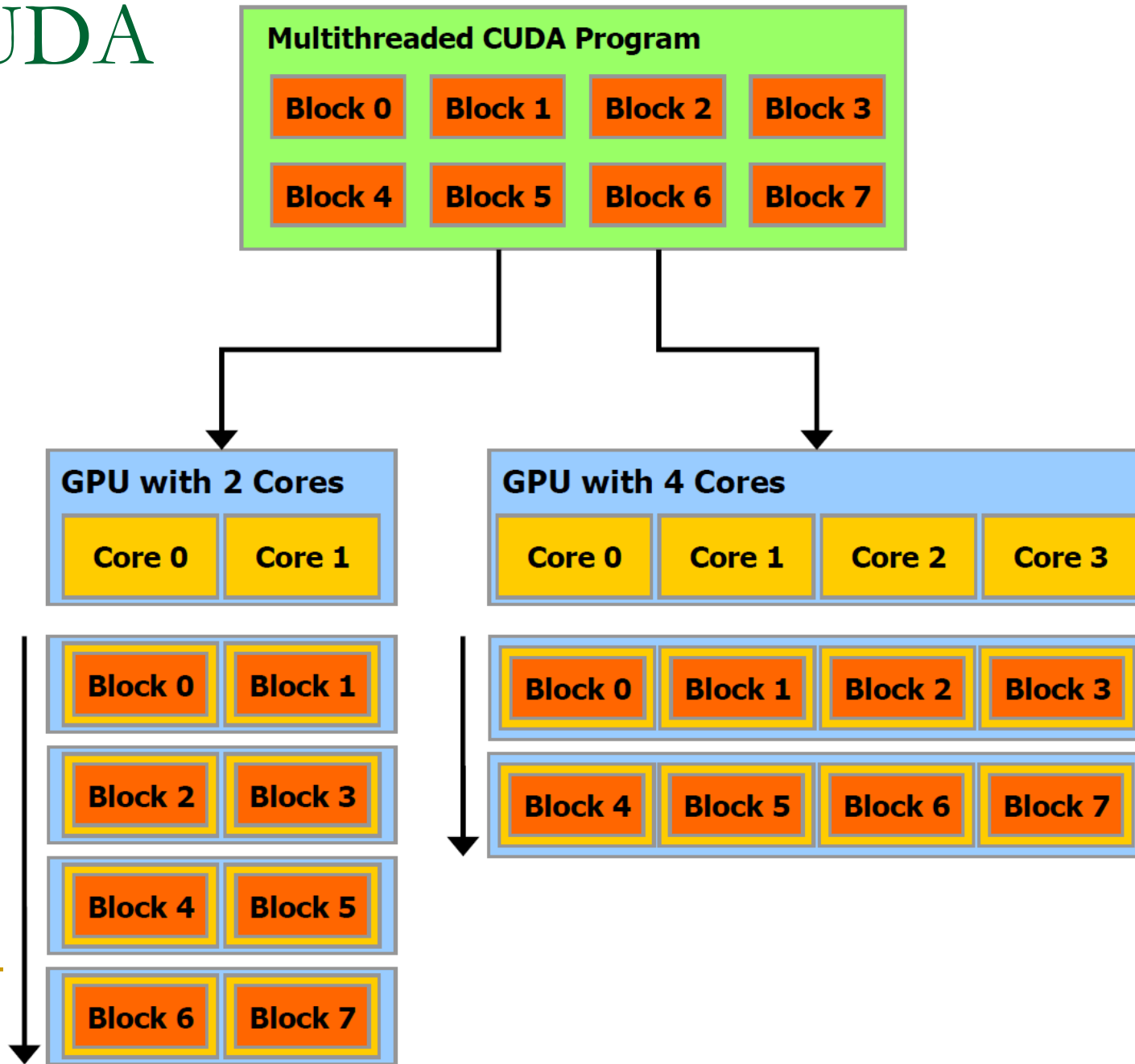
CUDA

- Jemnozrnný dátový paralelizmus + paradigma viacvláknového paralelného programovania vnorené do hrubozrnného paralelizmu a paralelných úloh
 - Rozdelenie problému na „hrubšie“ súbežne riešiteľné nezávislé podproblémy riešiteľné blokmi vlákien a rozdelenie každého podproblému na „jemnejšie“ časti riešiteľné prostredníctvom vzájomnej kooperácie súbežne jednotlivými vláknami bloku
-

CUDA

- Takáto dekompozícia problému:
 - Vysoká expresivita jazyka
 - Možnosť vyjadriť a zrealizovať paralelné riešenie prostredníctvom kooperujúcich súbežne vykonávaných vlákien
 - Škálovateľnosť paralelného riešenia
 - Možnosť naplánovať vykonanie bloku vlákien na ľubovoľnom voľnom procesore v ľubovoľnom poradí, sekvenčne alebo paralelne s inými blokmi
 - Možnosť riešiť problém na rôznych GPU (profesionálne riešenia aj jednoduchšie produkty)
-

CUDA

Programátorský model

- Kernel - rozšírenie j. C, špecifická funkcia
 - Vykonaná N krát súbežne pomocou N CUDA vlákien (nie 1x ako klasická C funkcia)
 - Deklarácia pomocou **__global__**
 - Zavolanie pomocou novej syntaktickej konštrukcií definujúcej vykonanie <<<...>>>
-

Programátorský model

```
// Kernel definition
__global__ void VecAdd(float* A, float* B, float* C)
{
    int i = threadIdx.x;
    C[i] = A[i] + B[i];
}

int main()
{
    ...
    // Kernel invocation with N threads
    VecAdd<<<1, N>>>(A, B, C);
}
```

Programátorský model

- Hierarchia vlákien – vlákna organizované do blokov v zvolenej štruktúre
 - **threadidx** premenná – vektor s 3 zložkami – index vlákna v rámci bloku vlákien
 - Možnosť organizovať vlákna do 1,2 alebo 3 rozmernej štruktúry
 - Jedno, dvoj alebo troj rozmerný blok vlákien (vektor, matica, 3D matica)
-

Programátorský model

```
__global__ void matAdd(float A[N][N], float B[N][N],
float C[N][N])
{
    int i = threadIdx.x;
    int j = threadIdx.y;
    C[i][j] = A[i][j] + B[i][j];
}

int main()
{
    // Kernel invocation
    dim3 dimBlock(N, N);
    matAdd<<<1, dimBlock>>>(A, B, C);
}
```

Programátorský model

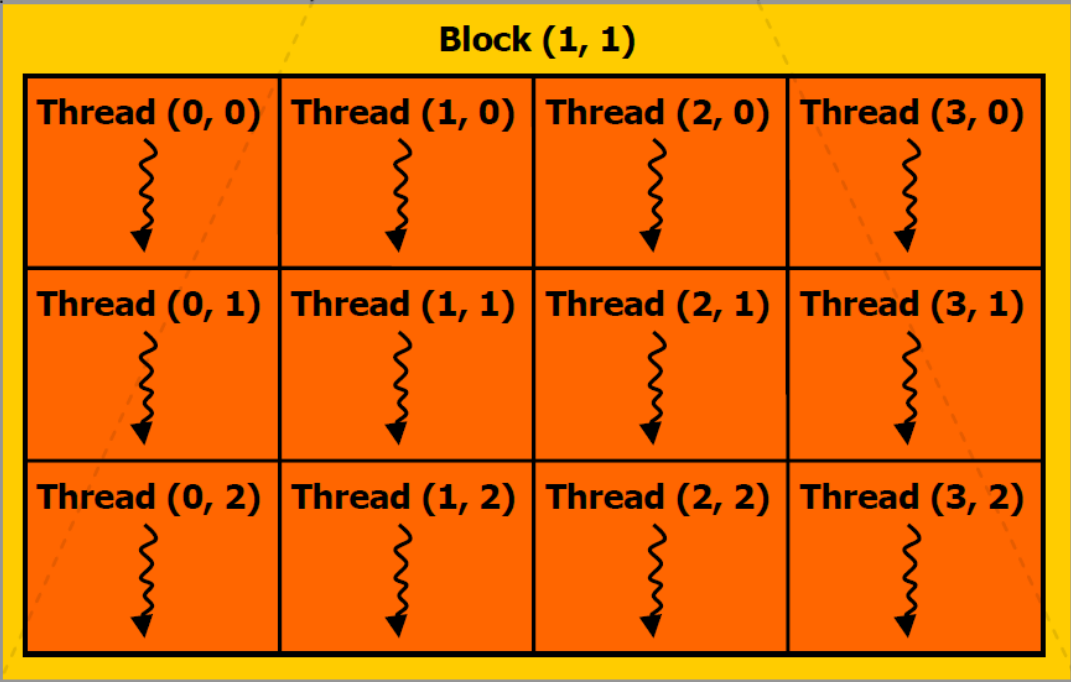
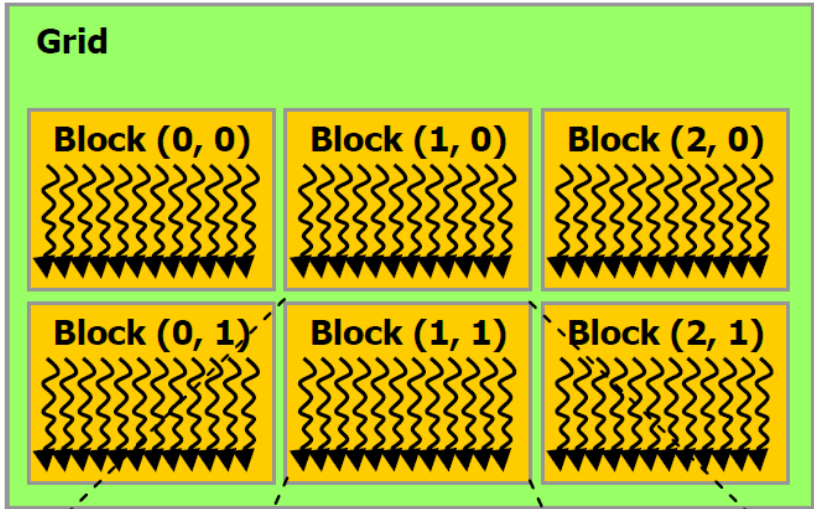
- Vztah indexu (**threadidx**) vlákna a ID vlákna
 - Jednorozměrný blok o velikosti (D_x)
 - Index (x): $ID = x$
 - Dvojměrný blok o velikosti (D_x, D_y)
 - Index (x, y): $ID = x + y D_x$
 - Trojměrný blok o velikosti (D_x, D_y, D_z)
 - Index (x, y, z): $ID = x + y D_x + z D_x D_y$
-

Programátorský model

- Kooperácia vlákien v bloku
 - Komunikácia prostredníctvom zdieľanej pamäti
 - Koordinácia prostredníctvom synchronizácie -
__syncthreads() – barierová synchronizácia
 - Zdieľaná pamäť – rýchla (malá latencia), podobne ako L1 cache
 - **__syncthreads()** - odľahčená operácia, všetky vlákna bloku bežia na jednom jadre, počet vlákien v bloku je obmedzený pamäťovými zdrojmi jadra (multiprocessora)
-

Programátorský model

- Blok vlákien – max. 512 (1024) vlákien
 - Kernel môže byť vykonaný nad viacerými blokmi – celkový počet počet vlákien je daný počtom blokov x počtom vlákien v bloku
 - Viaceré bloky organizované do 1 alebo 2 rozmernej štruktúry – gridu (mriežky)
 - Veľkosť gridu daná prvým parametrom v <<<...>>>
 - Každý blok identifikovaný pomocou **blockIdx**
 - Veľkosť bloku je sprístupnená cez **blockDim**
-

Programátorský model

```
// Kernel definition
__global__ void MatAdd(float A[N][N], float B[N][N], float C[N][N])
{
    int i = blockIdx.x * blockDim.x + threadIdx.x;
    int j = blockIdx.y * blockDim.y + threadIdx.y;
    if (i < N && j < N) C[i][j] = A[i][j] + B[i][j];
}

int main()
{
    ...
    // Kernel invocation
    dim3 threadsPerBlock(16, 16);
    dim3 numBlocks(N / threadsPerBlock.x, N / threadsPerBlock.y);
    MatAdd<<<numBlocks, threadsPerBlock>>>(A, B, C);
}
```

Programátorský model

- Pamäťová hierarchia sprístupnená vláknami
 - Súkromná lokálna pamäť vlákna (thread private local memory)
 - Zdieľaná pamäť bloku vlákien (shared memory) - rovnaká životnosť ako má blok
 - Hlavná pamäť (global memory) – prístupná všetkým vláknami všetkých blokov
 - Pamäte iba na čítanie tiež prístupné všetkým vláknami: konštantná pamäť a pamäť textúr (constant and texture memory)
-

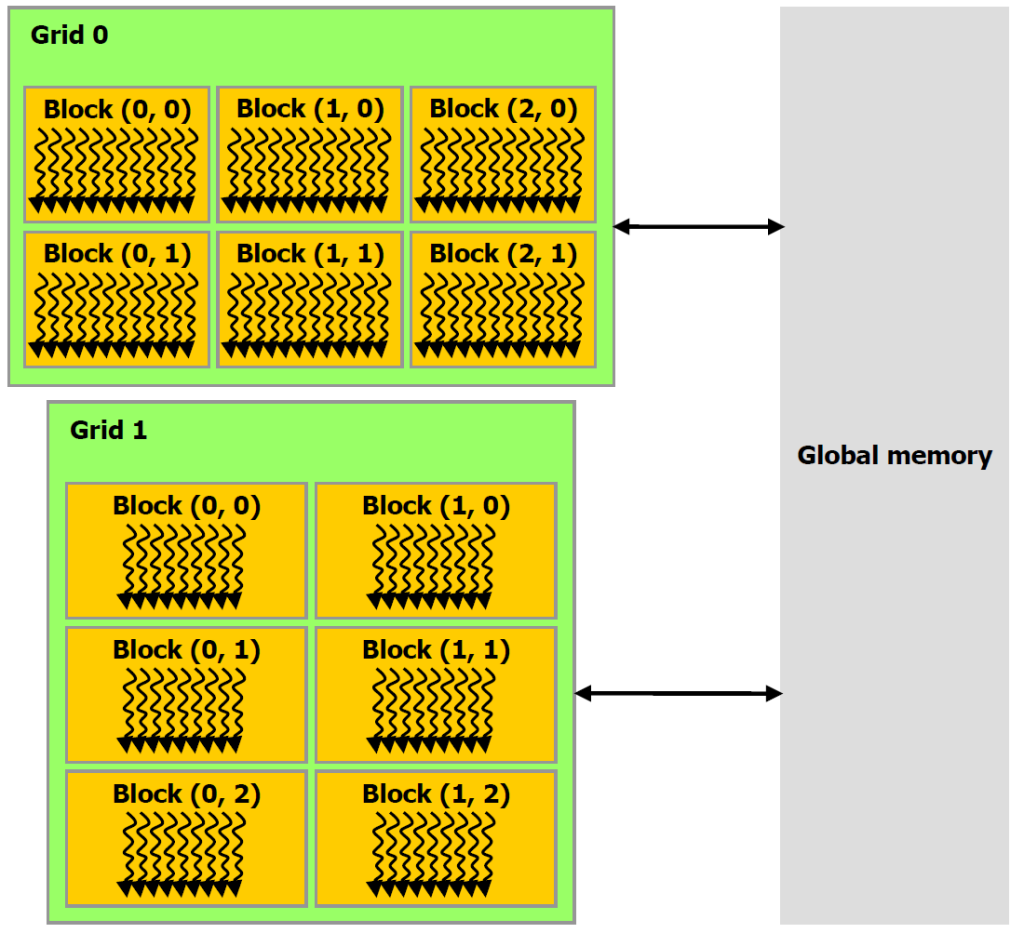
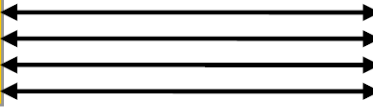
Thread

Per-thread local memory

Per-block shared memory

Programátorský model

- Heterogénny systém
 - C program vykonávaný na CPU (host) volá kernel funkcie vykonávané na GPU zariadení (device) ako na koprocesore
 - Hostiteľ aj zariadenie si udržujú vlastný pamäťový priestor: host a device memory
 - Program riadi hlavnú, konštantnú a textúrovú pamäť (prístupné pre všetky vlákna kernelu) prostredníctvom volaní knižničných funkcií
-

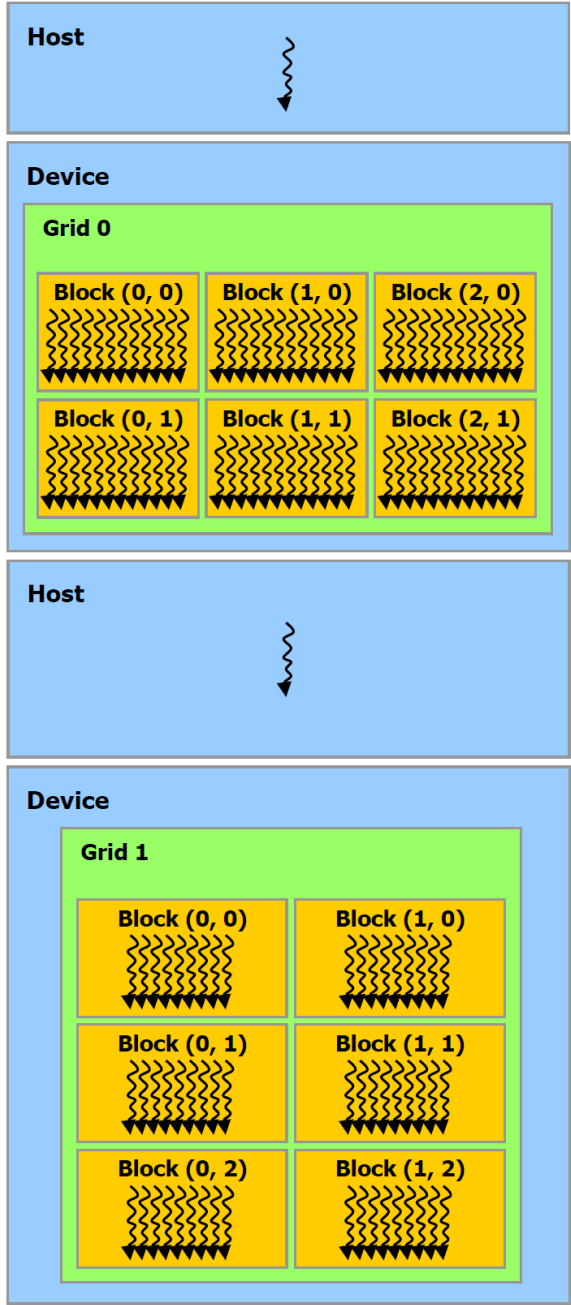
**C Program
Sequential
Execution**

Serial code

Parallel kernel
Kernel0<<<<>>>()

Serial code

Parallel kernel
Kernel1<<<<>>>()

Programátorský model

- Vlastnosti zariadenia (*compute capability*) sú dané hlavným a vedľajším číslom revízie (*major revision number a minor revision number*) – *Tesla C2050 – 2.0*
 - *G80 – 1.x*
 - *Fermi – 2.x*
-

Programátorský model CUDA C

- Pamäť zariadenia (Device Memory)
 - Kernel vie pristupovať iba do pamäťovej hierarchie zariadenia
 - Alokovateľná ako lineárna pamäť alebo CUDA arrays
 - Lineárna pamäť:
 - `cudaMalloc()`
 - `cudaFree`
 - `cudaMemcpy`
-

```
// Device code
__global__ void VecAdd(float* A, float* B, float* C, int N)
{
    int i = blockDim.x * blockIdx.x + threadIdx.x;
    if (i < N)
        C[i] = A[i] + B[i];
}

// Host code
int main()
{
    int N = ...;
    size_t size = N * sizeof(float);

    // Allocate input vectors h_A and h_B in host memory
    float* h_A = (float*)malloc(size);
    float* h_B = (float*)malloc(size);

    // Initialize input vectors
    ...
```

```
// Allocate vectors in device memory
float* d_A; cudaMalloc(&d_A, size);
float* d_B; cudaMalloc(&d_B, size);
float* d_C; cudaMalloc(&d_C, size);

// Copy vectors from host memory to device memory
cudaMemcpy(d_A, h_A, size, cudaMemcpyHostToDevice);
cudaMemcpy(d_B, h_B, size, cudaMemcpyHostToDevice);

// Invoke kernel
int threadsPerBlock = 256;
int blocksPerGrid = (N + threadsPerBlock - 1)/threadsPerBlock;
VecAdd<<<blocksPerGrid, threadsPerBlock>>>(d_A, d_B, d_C, N);

// Copy result from device memory to host memory
cudaMemcpy(h_C, d_C, size, cudaMemcpyDeviceToHost);

// Free device memory
cudaFree(d_A); cudaFree(d_B); cudaFree(d_C);

...
}
```

Programátorský model CUDA C

- Zdieľaná pamäť (Shared Memory)
 - Významne rýchlejšia ako globálna pamäť
 - Alokovaná pomocou kľúčového slova **__shared__**

 - Násobenie matice bez a so zdieľanou pamäťou
-

```
// Matrices are stored in row-major order:
// M(row, col) = *(M.elements + row * M.width + col)
typedef struct {
    int width;
    int height;
    float* elements;
} Matrix;

// Thread block size
#define BLOCK_SIZE 16
// Forward declaration of the matrix multiplication kernel
__global__ void MatMulKernel(const Matrix, const Matrix, Matrix);

// Matrix multiplication - Host code
// Matrix dimensions are assumed to be multiples of BLOCK_SIZE
// void MatMul(const Matrix A, const Matrix B, Matrix C)
```

```
void MatMul(const Matrix A, const Matrix B, Matrix C)
{
    // Load A and B to device memory
    Matrix d_A;
    d_A.width = A.width; d_A.height = A.height;
    size_t size = A.width * A.height * sizeof(float);
    cudaMalloc(&d_A.elements, size);
    cudaMemcpy(d_A.elements, A.elements, size, cudaMemcpyHostToDevice);

    Matrix d_B;
    d_B.width = B.width; d_B.height = B.height;
    size = B.width * B.height * sizeof(float);
    cudaMalloc(&d_B.elements, size);
    cudaMemcpy(d_B.elements, B.elements, size, cudaMemcpyHostToDevice);

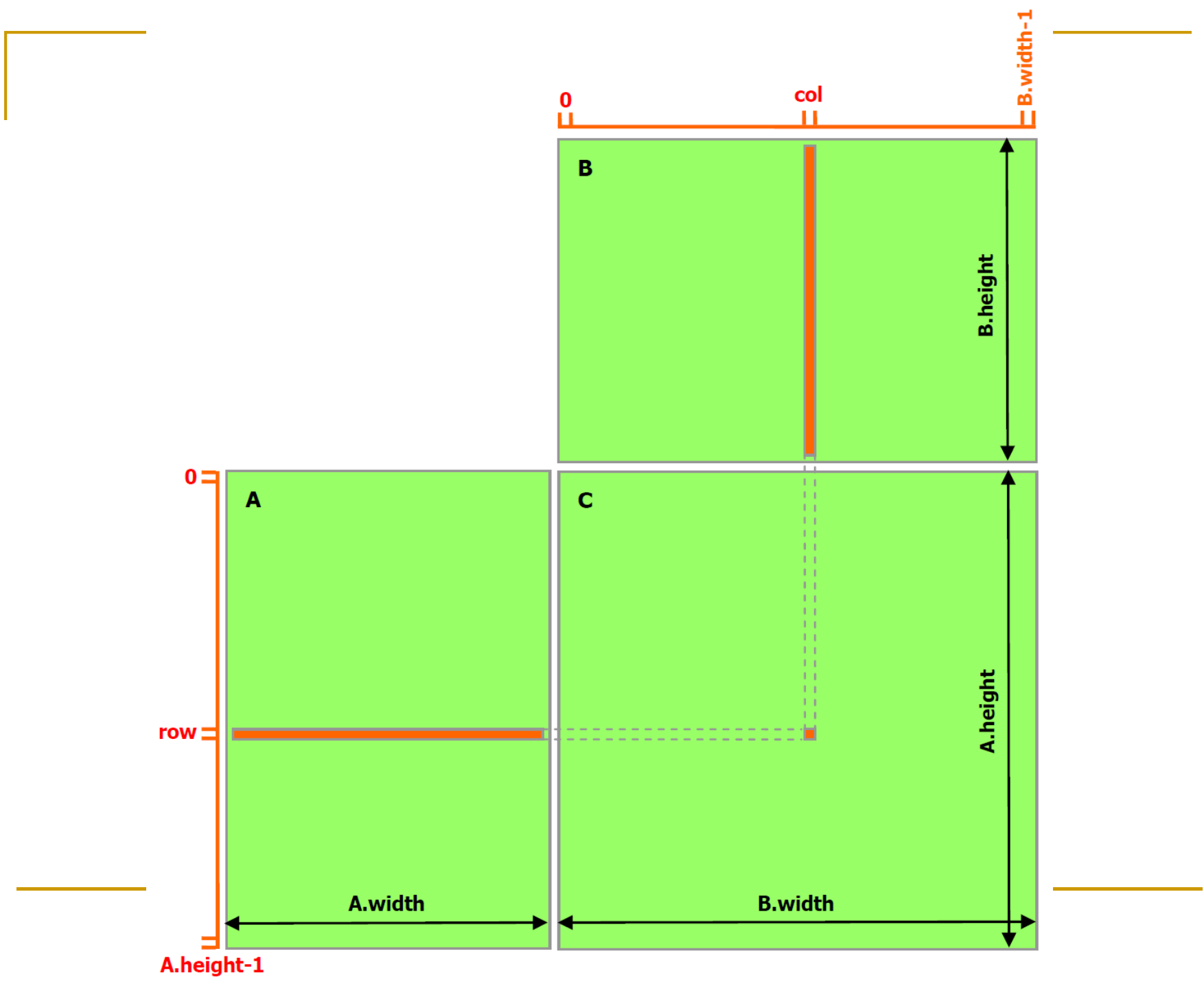
    // Allocate C in device memory
    Matrix d_C;
    d_C.width = C.width; d_C.height = C.height;
    size = C.width * C.height * sizeof(float);
    cudaMalloc(&d_C.elements, size);
```

```
// Invoke kernel
dim3 dimBlock(BLOCK_SIZE, BLOCK_SIZE);
dim3 dimGrid(B.width / dimBlock.x, A.height / dimBlock.y);
MatMulKernel<<<dimGrid, dimBlock>>>(d_A, d_B, d_C);

// Read C from device memory
cudaMemcpy(C.elements, Cd.elements, size,
cudaMemcpyDeviceToHost);

// Free device memory
cudaFree(d_A.elements);
cudaFree(d_B.elements);
cudaFree(d_C.elements);
}
```

```
// Matrix multiplication kernel called by MatMul()
__global__ void MatMulKernel(Matrix A, Matrix B, Matrix C)
{
    // Each thread computes one element of C
    // by accumulating results into Cvalue
    float Cvalue = 0;
    int row = blockIdx.y * blockDim.y + threadIdx.y;
    int col = blockIdx.x * blockDim.x + threadIdx.x;
    for (int e = 0; e < A.width; ++e)
        Cvalue += A.elements[row * A.width + e]
            * B.elements[e * B.width + col];
    C.elements[row * C.width + col] = Cvalue;
}
```



```
// Get a matrix element
```

```
__device__ float GetElement(const Matrix A, int row, int col) {  
    return A.elements[row * A.stride + col];  
}
```

```
// Set a matrix element
```

```
__device__ void SetElement(Matrix A, int row, int col, float value) {  
    A.elements[row * A.stride + col] = value;  
}
```

```
// Get the BLOCK_SIZExBLOCK_SIZE sub-matrix Asub of A that is  
// located col sub-matrices to the right and row sub-matrices down  
// from the upper-left corner of A
```

```
__device__ Matrix GetSubMatrix(Matrix A, int row, int col)  
{  
    Matrix Asub;  
    Asub.width = BLOCK_SIZE;  
    Asub.height = BLOCK_SIZE;  
    Asub.stride = A.stride;  
    Asub.elements = &A.elements[A.stride * BLOCK_SIZE * row +  
    BLOCK_SIZE * col];  
    return Asub;  
}
```

```
// Matrix multiplication kernel called by MatMul()
__global__ void MatMulKernel(Matrix A, Matrix B, Matrix C)
{
    // Block row and column
    int blockRow = blockIdx.y;
    int blockCol = blockIdx.x;

    // Each thread block computes one sub-matrix Csub of C
    Matrix Csub = GetSubMatrix(C, blockRow, blockCol);

    // Each thread computes one element of Csub
    // by accumulating results into Cvalue
    float Cvalue = 0;

    // Thread row and column within Csub
    int row = threadIdx.y;
    int col = threadIdx.x;
```

```
// Loop over all the sub-matrices of A and B that are
// required to compute Csub
// Multiply each pair of sub-matrices together
// and accumulate the results
for (int m = 0; m < (A.width / BLOCK_SIZE); ++m) {

    // Get sub-matrix Asub of A
    Matrix Asub = GetSubMatrix(A, blockRow, m);

    // Get sub-matrix Bsub of B
    Matrix Bsub = GetSubMatrix(B, m, blockCol);

    // Shared memory used to store Asub and Bsub respectively
    __shared__ float As[BLOCK_SIZE][BLOCK_SIZE];
    __shared__ float Bs[BLOCK_SIZE][BLOCK_SIZE];

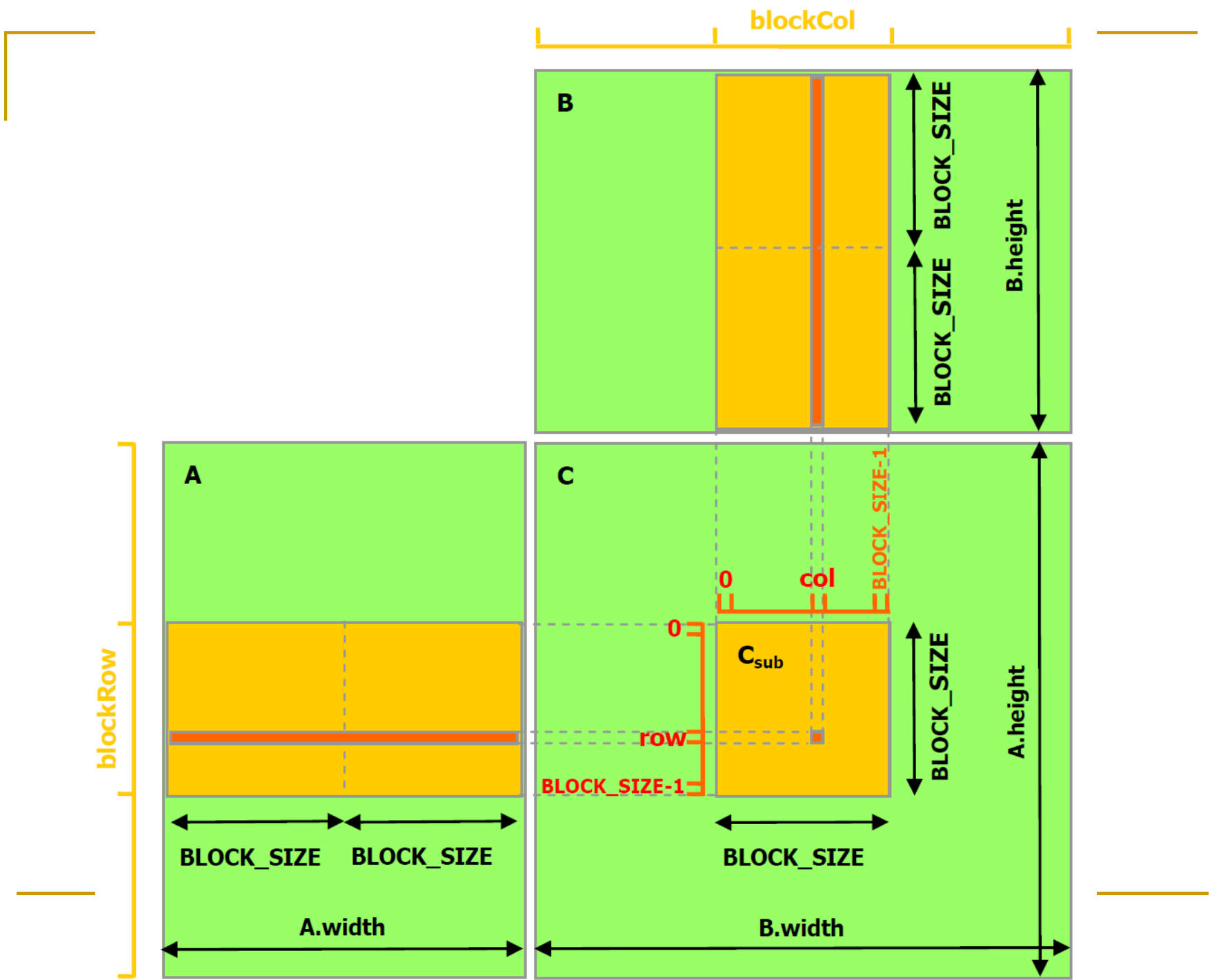
    // Load Asub and Bsub from device memory to shared memory
    // Each thread loads one element of each sub-matrix
    As[row][col] = GetElement(Asub, row, col);
    Bs[row][col] = GetElement(Bsub, row, col);
```

```
// Synchronize to make sure the sub-matrices are loaded
// before starting the computation
__syncthreads();

// Multiply Asub and Bsub together
for (int e = 0; e < BLOCK_SIZE; ++e)
    Cvalue += As[row][e] * Bs[e][col];

// Synchronize to make sure that the preceding
// computation is done before loading two new
// sub-matrices of A and B in the next iteration
__syncthreads();
}

// Write Csub to device memory
// Each thread writes one element
SetElement(Csub, row, col, Cvalue);
}
```


CUDA - HW Implementácia

- Prúdové multiprocesory (Streaming Multiprocessors)
 - Blok vlákien je vykonávaný na jednom SM
 - Keď je výpočet bloku ukončený, nový blok je naplánovaný na vykonanie na SM
 - SM – súbežné vykonávanie stoviek vlákien
 - SIMT arch. Single Instruction Multiple Thread
 - HW vlákna, paralelizmus n úrovni inštrukcií, ale nie špekulatívne vykonávanie ani predikcia skokov
-

CUDA - HW Implementácia

- Vlákna sú plánované na vykonávanie b skupinách – warp (32 vlákien)
 - Každé vlákno vlastná sada registrov – nezávislé vykonávanie
 - Warp – jedna inštrukcia v čase, efektívne, ak všetky vlákna rovnaká inštrukcia
 - SIMT – jedna inštrukcia riadi viaceré jadrá multiprocessora
-

Zdroje

- Nvidia CUDA Programming Guide <http://developer.nvidia.com>
 - Obrázky prevzaté z:
 - Nvidia CUDA Programming Guide <http://developer.nvidia.com>
-